7/17931

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
1417

08./12./2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 10/10/2006 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-26306 sayılı yazınız,
b) 06/11/2006 tarihli ve 1290 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Ankara Milletvekili Prof.Dr.Yakup Kepenek tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/17931 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/17931

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

Sayın Prof.Dr.Yakup KEPENEK
Ankara Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/17931 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Ailenin ve toplumun geleceğini tehdit eden şiddetten çocukların korunması, onlara karşı her türlü aile içi şiddet ve kötü muamelenin önlenmesi, yetkili merciiler tarafından bu tür olayların belirlenmesi, araştırılması, soruşturulması, çocuklara ve onların bakımlarını üstlenen kişilere sosyal programlar vasıtasıyla gerekli desteğin sağlanması amacıyla ulusal ve uluslar arası düzeyde çalışmalar yürütülmektedir.

Ülkemiz, çocuklar ve küçükler ile ilgili,

- Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi,

- Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi,

- Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin Sözleşme,

- Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine ve Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme,

- Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesi,

- Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Veçhelerine Dair Sözleşme,

- Kötü Şartlardaki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Önlemleri Sözleşmesi,

- Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile ilgili İhtiyari Protokol ve

- Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Katılmaları ile ilgili İhtiyari Protokol'e

taraftır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin 19. maddesinde, "Bu Sözleşmeye taraf devletler, çocuğun ana-babasının ya da onlardan yalnızca birinin, yasal vasi veya vasilerinin ya da bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suiistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, ırza geçme dâhil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için yasal, idarî, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alırlar.

Bu tür koruyucu önlemler; burada tanımlanmış olan çocuklara kötü muamele olaylarının önlenmesi, belirlenmesi, bildirilmesi, yetkili makamlara havale edilmesi; soruşturulması, tedavisi ve izlenmesi için gerekli başka yöntemleri ve uygun olduğu takdirde üstlenen kişilere gereken desteği sağlamak amacı ile sosyal programların düzenlenmesi için etkin usulleri de içermelidir."

hükümleri yer almaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

Bu kapsamda, 15/07/2005 tarihli ve 25876 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 03/07/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esaslar düzenlenmiş; korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usûl ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 47. maddesinde yer alan, "Bu Kanunun 5 ve 10 uncu maddelerinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Adalet Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından müştereken, diğer maddelerin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ise Adalet Bakanlığı tarafından altı ay içinde çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir." hükmü uyarınca, Bakanlığımız ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından müştereken çıkarılacak "Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik" ve Bakanlığımızca çıkarılacak "Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" taslakları üzerindeki çalışmaların son aşamasına gelindiği;

"Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik" taslağının "Koruyucu ve destekleyici tedbir kararı alınmasında yetki ve usûl" kenar başlıklı 8. maddesinin onikinci fıkrasında, "Mahkeme veya çocuk hâkimi bir veya birden fazla tedbire karar verebilir. Kanunun 4 üncü maddesinde öngörülen tedbir kararı verilirken, kurumda bakım ve korumada tutmanın son çare olarak görülmesi, kararların verilmesinde ve uygulanmasında toplumsal sorumluluğun paylaşılmasının sağlanması temel ilkesinden hareketle çocuğu öncelikle aile içinde destekleyen, danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbirlerinin alınması esası gözetilir. Ancak, çocuğun teslim edileceği veli, vasi, kanunî temsilcisi veya bakımını üstlenen kimselerin sosyal, ekonomik ve kültürel durumu ile yörenin örf ve âdetleri dikkate alınarak, çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım hakları ile yarar ve esenliğinin tehlikeye düşebileceğinin tespiti hâlinde, diğer tedbirler yanında kurumda bakım veya barınma tedbiri kararı alınması öncelikle değerlendirilir." hükmü;

"Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" taslağının "Kolluğun çocuk birimi" kenar başlıklı 16. maddesinin yedinci fıkrasında, "Korunma ihtiyacı içinde olan çocuğun bulunduğunun bildirimi, tespiti veya hakkında acil korunma kararı almak için beklemenin çocuğun yararına aykırı olacağını gösteren nedenlerin varlığı, çocuğun teslim edileceği veli, vasi, kanunî temsilcisi veya bakımını üstlenen kimselerin sosyal, ekonomik ve kültürel durumu ile yörenin örf ve âdetleri dikkate alınarak, çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım hakları ile yarar ve esenliğinin tehlikeye düşebileceğinin tespiti hâlinde; kolluğun çocuk birimi, durumun gerektirdiği önlemleri almak suretiyle çocuğun güvenliğini sağlar ve mümkün olan en kısa sürede Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna teslim eder. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, kolluk tarafından getirilen çocukların derhâl teslim alınabilmesi için gerekli önlemleri alır. Kolluğun çocuk birimi, suç mağduru olan koruma ihtiyacı içinde olan çocuklar hakkında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna teslim işlemini, Cumhuriyet Savcısının talimatı doğrultusunda yapar."

hükmünün yer almasının öngörüldüğü;

Çocuğa yönelik aile içi şiddet hareketleri ve kötü muameleler ile töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi için alınacak tedbirler konusunda, anılan Yönetmelik taslaklarının

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

yeterli hükümler içerdiği ve her iki Yönetmeliğin 2006 yılı Aralık ayı içinde Başbakanlığa sevk edilmesinin plânlandığı,

Bakanlığımız kayıtlarının incelemesinden;

Öte yandan, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin Ülkemizde uygulanmasının izlenmesinden sorumlu "Koordinatör Kuruluş" olarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün görevlendirildiği, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde; Çocuk Hakları Sözleşmesinin 44. maddesi uyarınca ilgili kamu kurum ve kuruluşlar, yerel yönetimler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan 200 kişiden oluşan komisyonca hazırlanan "Ulusal İlk Rapor"a ilişkin çalışmaların 1997 yılında Dışişleri Bakanlığına gönderildiği; Raporun veri ve bilgi güncellemesinin yapılarak, 1999 yılında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi Sekretaryasına iletildiği; Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesince "Ulusal İlk Rapor"un 2001 yılında sunulacağının belirlenmesi üzerine, 1999 ilâ 2001 yılları arasında, Ülkemizde Çocuk Hakları Sözleşmesinin hayata geçirilmesine yönelik çalışmaları içeren "Ek Raporun" ilgili sektörlerin katılımıyla veri ve bilgi güncellemesinin de yapılarak hazırlandığı;

Çocuk Hakları Sözleşmesine Ek Çocuk Satışı, Pornografisi ve Fahişeliğine İlişkin İhtiyarî Protokol kapsamında ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlar, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile hazırlanan ilk Ülke raporunun, Birleşmiş milletler Çocuk Hakları Komitesine verildiği ve 17/5/2006 tarihinde Cenevre'de sunumunun gerçekleştirildiği;

Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silâhlı Çatışmalara Katılmaları İle İlgili İhtiyarî Protokolün 8. maddesi çerçevesinde, taraf devletlerce Protokolün yürürlüğe giriş tarihini izleyen iki yıl içinde, katılım ve askere alınmaya ilişkin olanlar da dâhil olmak üzere, Protokol hükümlerinin uygulanması için alınan önlemlere dair kapsamlı bilgileri içeren raporun hazırlanması gerekmekte olup, bu hususta ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarının katılımı ile hazırlık sürecinin başlatıldığı;

Çocuklara yönelik şiddet ve kötü muamelenin önlenmesi amacıyla, Anayasa, 24/05/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu ve diğer kanunlar çerçevesinde gerekli tedbirlerin ivedilikle alındığı; 2828 sayılı Kanun kapsamında şiddet olaylarının önlenmesi ve şiddete maruz kalanların korunması konusunda gerekli müdahalelerin yapıldığı; bu konudaki alınacak tedbirleri ve çözüm önerilerinin yaşama geçirilmesinde koordineli çalışması gereken kurumların belirtildiği, 4/7/2006 tarihli ve 26218 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Kadın ve Çocuğa Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık Genelgesinde bu konuda işbirliği yapılacak kurum/kuruluşlar olarak belirtilen Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, üniversite kadın sorunları araştırma ve uygulama merkezleri, üniversiteler, barolar ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak periyodik olarak eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi için gerekli çalışmaların başlatılmasının planlandığı;

Ayrıca, Ülkemizdeki sosyal sorunların tespiti ve çözümü ile Türk ailesinin bütünlüğünün korunması, güçlendirilmesi ve sosyal refahın artırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası bilimsel araştırmalar yapmak veya yaptırmak, projeler geliştirmek, desteklemek, bunların uygulamaya konulmasını sağlamak ve aileye yönelik milli bir politikanın oluşmasına yardımcı olmak amacıyla kurulmuş olan Devlet Bakanlığına bağlı Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü tarafından aile içinde ve toplumsal alanda şiddetin sebeplerinin ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

sonuçlarının belirlenmesi amacıyla Türkiye genelini kapsayan iki ayrı sosyal araştırmanın yaptırıldığı;

1994 yılında yapılan "Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları" başlıklı birinci araştırmayla, Türkiye'de kent ve kır ayrımında aile içi şiddetin sebep ve sonuçlarının, yaygınlığının, düzeyinin, görülme biçim ve sıklığının, şiddete uğrayanlarla şiddet uygulayanların şiddet kavramından ne anladıklarının ortaya konulmasının amaçlandığı; Araştırmada eşe karşı fiziksel şiddet, sözlü ve davranışsal şiddet ve çocuklara yönelik fiziksel şiddet olmak üzere üç konudaki şiddet yaygınlığının ölçülmeye çalışıldığı;

1997 yılında yapılan "Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet" başlıklı ikinci araştırma ile aile içindeki ve toplumsal yaşam alanındaki bazı değişkenlerle bireylerin şiddet içeren davranışları ve şiddet eğilimleri arasında bir ilişkinin olup olmadığının, eğer varsa ilişkilerin nicelik ve niteliklerinin belirlenmesine çalışıldığı;

Her iki araştırmanın sonuç raporlarının yayın haline getirilerek, tüm ilgili taraflara dağıtıldığı, söz konusu araştırmaların sonuçlarının aile içindeki şiddetin önlenmesi amacıyla çıkarılan 14/01/1998 tarihli ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun hazırlıklarında temel alındığı;

Toplumsal alanda, ailede ve kitle iletişim araçlarında şiddetin önlenmesi ve bu konudaki toplumsal duyarlılığın arttırılması amacıyla, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanının koordinatörlüğünde, toplumun tüm kesimlerinin katılımı ile "Şiddeti Önleme Platformu" çalışmalarının gerçekleştirildiği; dört alt çalışma grubunda yürütülen bu toplantılar sonucunda; şiddet ile mücadelede alınması gerekli önlemler ve ilgili kurumları içeren önerilerin yer aldığı raporların hazırlandığı ve internet sitesi aracılığıyla yayımlandığı

Televizyonlarda şiddet içeren programlara yer verilmesinin şiddetin yaygınlaşmasındaki olumsuz etkisi nedeniyle 11-12/06/2006 tarihlerinde Gebze TÜSSİDE tesislerinde dizi yapımcısı ve senaristlerinin de katılımıyla "ortak akıl" toplantılarının yapıldığı; kitle iletişim araçlarında özellikle de televizyonlarda gösterilen şiddet, cinsellik ve pornografik unsurlar içeren yerli dizi ve yapımlar aracılığıyla iletilen mesajların bu açıdan değerlendirildiği;

Devlet Bakanlığının (Sn. Nimet Çubukçu) 15/11/2006 tarihli ve B.02.0.007/00.2221 sayılı yazısının incelenmesinden,

Ayrıca, korunmaya muhtaç olan, ihmal ve istismara maruz kalan, bulunan, evden veya kurumdan kaçan, mülteci, refakatsiz, sokakta yaşayan, sokakta çalıştırılan, oturduğu yeri haber vermekten aciz, hakkında koruma, ıslah veya tedavi tedbiri alınan, suça maruz kalan, suç işlediği şüphesi altında bulunan, kimliği tespit edilemeyen çocuklara yönelik olarak polis tarafından yürütülecek hizmetlerin 13/04/2001 tarihli ve 24372 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinde düzenlendiği;

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 12/10/2005 tarihli ve A.01.1.GEÇ.10/148,182,187,284,285 Esas sayılı töre ve namus cinayetleri ile kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla oluşturulan Meclis Araştırma Komisyonunun talebiyle, Komisyon çalışmalarına ve rapor yazımına teknik katkıda bulunmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığından konu ile ilgili uzman bir personelin çalışmalara katılımının temin edildiği;

Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin özellikle şiddet mağduru kadınlara yaklaşım tarzı, kadın erkek eşitliği, aile içi şiddet ve kadına karşı şiddet konularında Kadının Statüsü

7/17931

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Üniversite Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezleri, Üniversiteler, Barolar ve İlgili Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği içinde hizmet içi eğitim çalışmalarına dâhil edilmesinin plânlandığı;

Eğitim faaliyetlerinin yanı sıra, uluslararası platformlarda şiddetle mücadele ve şiddet fiillerinin engellenebilmesi için yapılan çalışmalara da aktif katılımın sağlandığı;

TAIEX Projeleri kapsamında hazırlanarak Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine sunulan "Aile İçi, Kadınlara ve Çocuklara Karşı Şiddet" konusunda İngiltere'ye çalışma ziyareti yapılmasına ilişkin proje teklifinin Avrupa Komisyonu TAIEX Ofisince kabul edildiği; Bu kapsamda Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığında görevli personel tarafından, "Aile İçi, Kadınlara ve Çocuklara Karşı Şiddet" konusunda İngiliz Polisinin ve diğer kurumların yaptığı çalışmaların yerinde izlenmesi ve Ülkemizdeki uygulamalarla karşılaştırılması, ayrıca şiddet suçları ile mücadele alanında geliştirilen polisiye taktik ve soruşturma tekniklerinin incelenmesi amacıyla 18 ilâ 23/06/2006 tarihleri arasında İngiltere'ye Çalışma Ziyaretinin gerçekleştirildiği; elde edilen izlenimler ışığında personele yönelik eğitim programlarının hazırlıklarının yapıldığı;

Ulusal bir anlayış ve politikaya dönüşen bu çalışmalarla ilgili Emniyet Genel Müdürlüğünün görev alanına giren hususların titizlikle takip edildiği; şiddet içerikli olaylara müdahale edilerek, mağdur insanlarla yüz yüze gelen Polis Teşkilatı görevlilerinin bu alanda eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi amacıyla meslek öncesi ve hizmet içi eğitim faaliyetlerine ağırlık verildiği;

Yine çocuk ve kadınlara yönelik şiddet hareketleri ile töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi için alınacak tedbirler konusunda 04/07/2006 tarihli ve 26218 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2006/17 no.lu Başbakanlık Genelgesi hükümleri doğrultusunda uygulamada yerine getirilmesi gereken hususlar bağlamında bazı kurum ve kuruluşlar ile il valiliklerince yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla Jandarma Genel Komutanlığı, İller İdaresi Genel Müdürlüğü, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, SHÇEK Genel Müdürlüğü ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı ile toplantı düzenlendiği;

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün 24/11/2006 tarihli ve B.05.1.EGM.0.12.05.02-3637-6273/195141 sayılı yazısının incelenmesinden,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan